

Een dag uit het leven van een consultant

Houd je aan de regels

Een nieuw schooljaar, een mooi moment om je af te vragen; wat waren ook al weer de afspraken?

Elke school kent zo'n eigen regels en de mooiste regel die ik ooit tegen kwam luidde: *Wij hebben geen regels voor gedrag dat wij normaal vinden.* Zo'n regel genereert meestal een oploeiende discussie. Of leerlingen wel weten wat normaal gedrag is?? Het antwoord is bijna altijd hetzelfde; ja, leerlingen weten wel degelijk wat "normaal" is. Die gezamenlijke vaststelling is geruststellend, niet waar? Alleen wéten is nog wat anders dan dóen.

Zo ging het onlangs op een school over het hanteren van de regels. Hoe gaan we om met het inleveren van opdrachten, met het inhalen van toetsen, enz. Hoe tolerant zijn we? Uit interviews bleek dat leerlingen zich stoorden aan docenten die erg tolerant waren op dit gebied; ze gaven aan er zelf lui van te worden, ze gingen ernaar handelen. "Docenten kunnen gerust eisen aan ons stellen."

Het team had belang bij dit onderwerp omdat ze merkten dat die slordigheid en luiheid van leerlingen hen irriteerde. Het gaf een hoop gezeur en gedoe en bovendien extra werk. Die middag hebben leerkrachten elkaar bevraagd op het waarom van die tolerantie en geïrriteerdheid (een net woord voor boosheid). En om te komen tot de kern van de irritatie, gebruikten we de zogenaamde "5x waarom vraag".

1-2

A: Waarom word je geïrriteerd van leerlingen die hun spullen te laat inleveren?

B: Ik heb er een hoop werk van. Ik moet ze achter de broek aan zitten e.d.

A: Waarom word jij geïrriteerd als je hen achter de broek aan moet zitten?

B: Ik wil dat ze hun spullen klaar hebben en ze doen het niet, terwijl ze weten wat de deadline is.

A: Waarom word jij boos als ze zich niet aan die deadline houden?

B: Omdat ik weet dat ze die deadline weten en het gewoon niet doen.

A: Ja, maar waarom word jij dan boos als ze het niet doen?

B: Omdat ik weet dat ze het wel kunnen, maar het gewoon niet doen.

A: En waarom word JIJ daar dan boos om, als ze het wel kunnen en het gewoon niet doen.

B: Ja, omdat ik mij niet serieus genomen voel door hen.

A: Oké, belangrijk, JIJ voelt je niet serieus genomen.

En als je dan tolerant bent over de inleverdatum, wie neem je dan niet serieus?

B: èh dan neem ik de leerling niet serieus omdat ik weet dat hij het wel kan en weet.

A: Zijn er nog anderen die je dan niet serieus neemt?

B: Ja, dan neem ik ook mijzelf niet serieus.

Het team ontdekte dat dergelijke tolerantie alleen maar verliezers oplevert. De leerling leert niet met deadlines om te gaan terwijl ze het, misschien met enige ondersteuning, wel kunnen. Leerlingen voelen zich niet rechtvaardig behandeld, ze hebben geen gelijke kansen. Docenten creëren bergen extra (inhaal)werk. Enzovoort.

Dus: stel regels op, maar volg de onderstaande tips:

- Beperk het aantal regels: 7 regels schijnt het maximum te zijn. Die kun je namelijk onthouden, en makkelijk toepassen en controleren.
- Een regel moet te controleren zijn, anders hoef je hem niet op te stellen.
- Het overtreden van een regel moet consequenties hebben: zorg dat iedereen weet welke dat zijn.
- Heb het met de leerlingen ook over het tot stand komen van die regels. Ook bij voetbal heb je spelregels en een scheidsrechter die je eraan houdt. Regels en handhaven is dus heel normaal.

En weet je, leerlingen snappen dit. Ze weten immers wat 'normaal' is. Regel 1: wij hanteren de regels.

Veel plezier dit schooljaar.

Wim Bos

wimbos@linqueconsult.nl

@wimboslinque

PS: Nu ook via twitter te volgen voor dagelijkse onderwijstips: @wimboslinque
En je mag natuurlijk ook via twitter reageren op mijn rubriek

